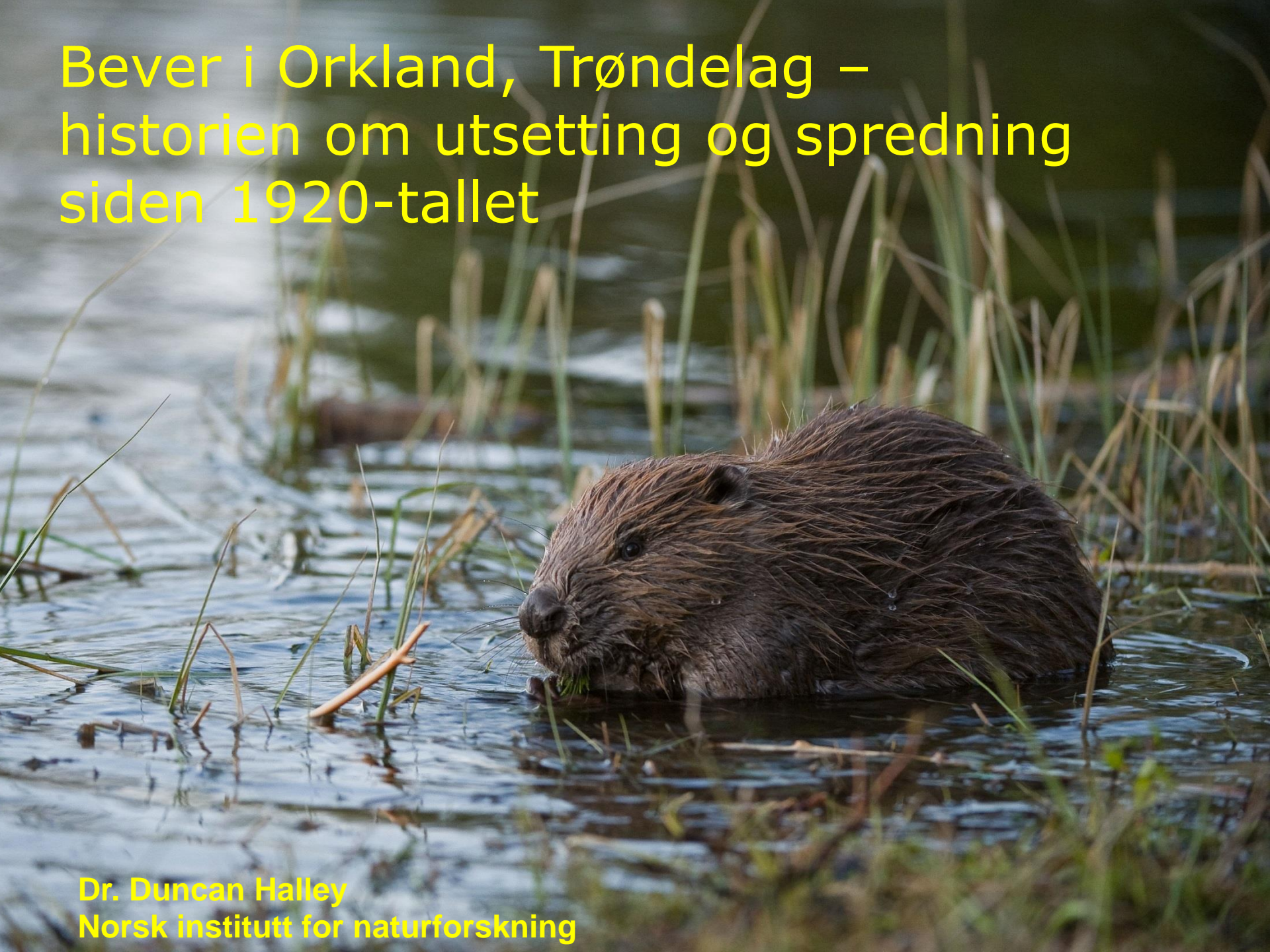
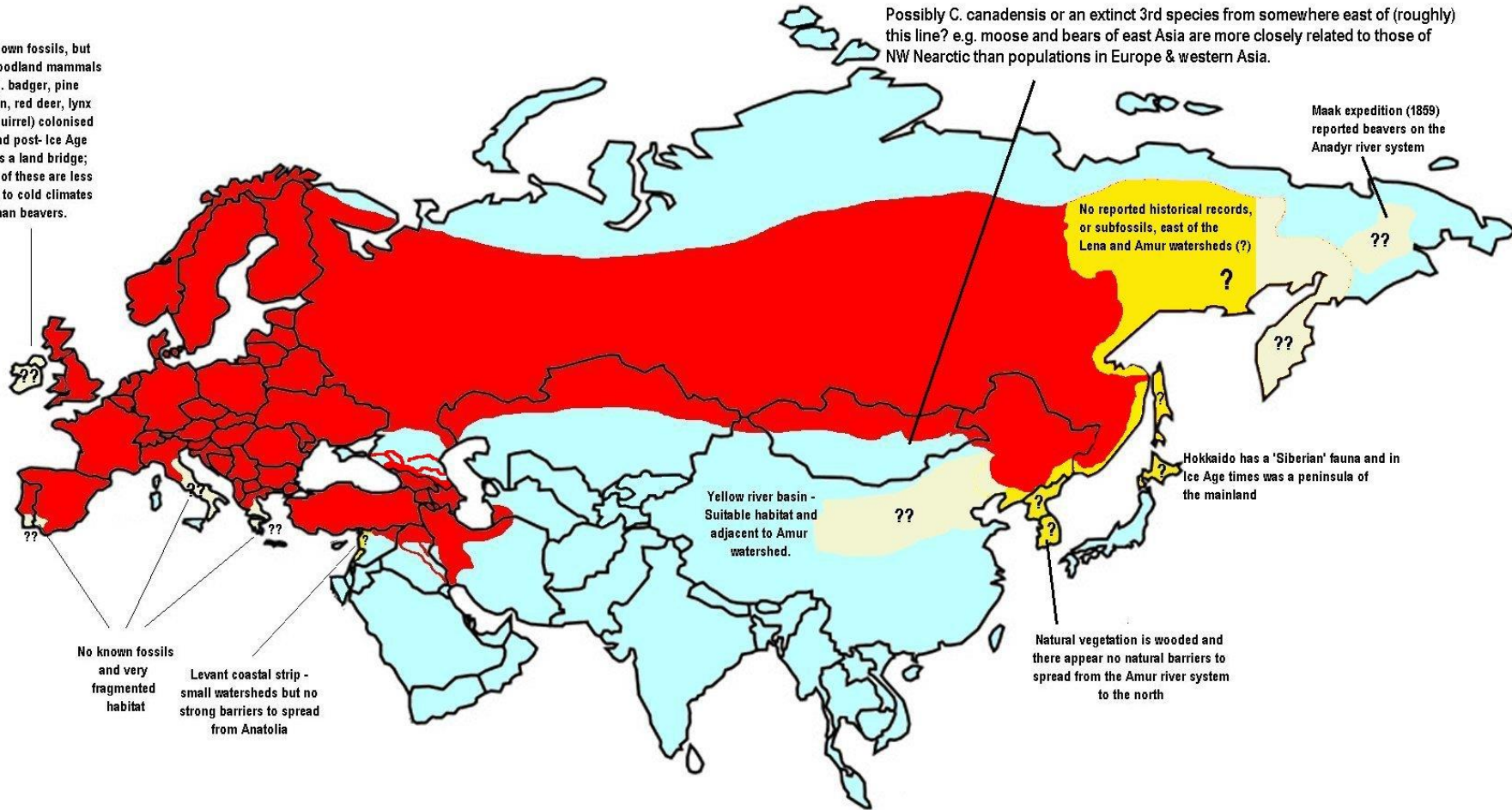

Bever i Orkland, Trøndelag – historien om utsetting og spredning siden 1920-tallet

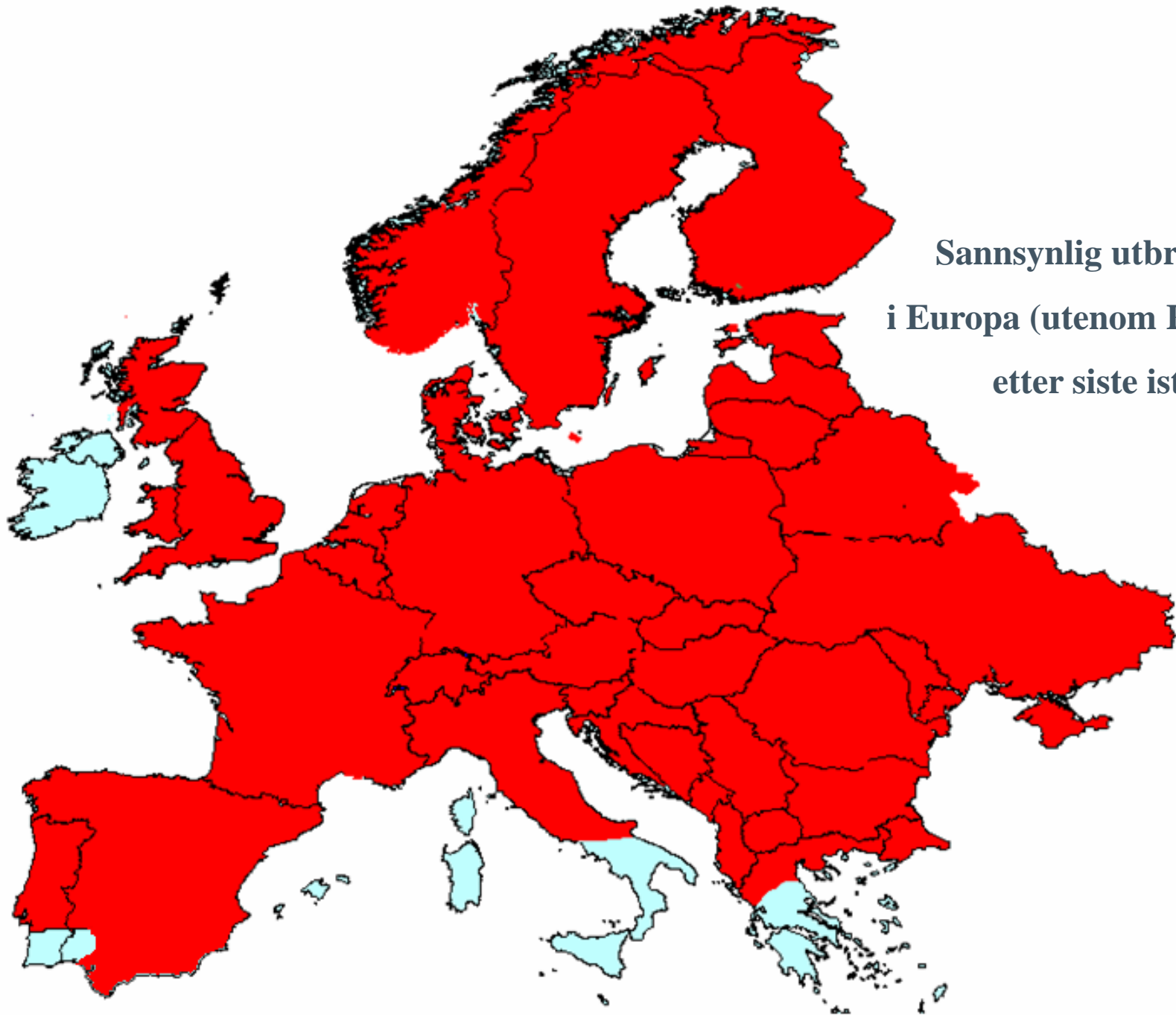

Dr. Duncan Halley
Norsk institutt for naturforskning

No known fossils, but many woodland mammals (e.g. badger, pine marten, red deer, lynx red squirrel) colonised Ireland post- Ice Age across a land bridge; some of these are less robust to cold climates than beavers.

Sannsynlig utbredelse av Eurasiatisk bever etter siste istid

**Sannsynlig utbredelse
i Europa (utenom Russland)
etter siste istid**

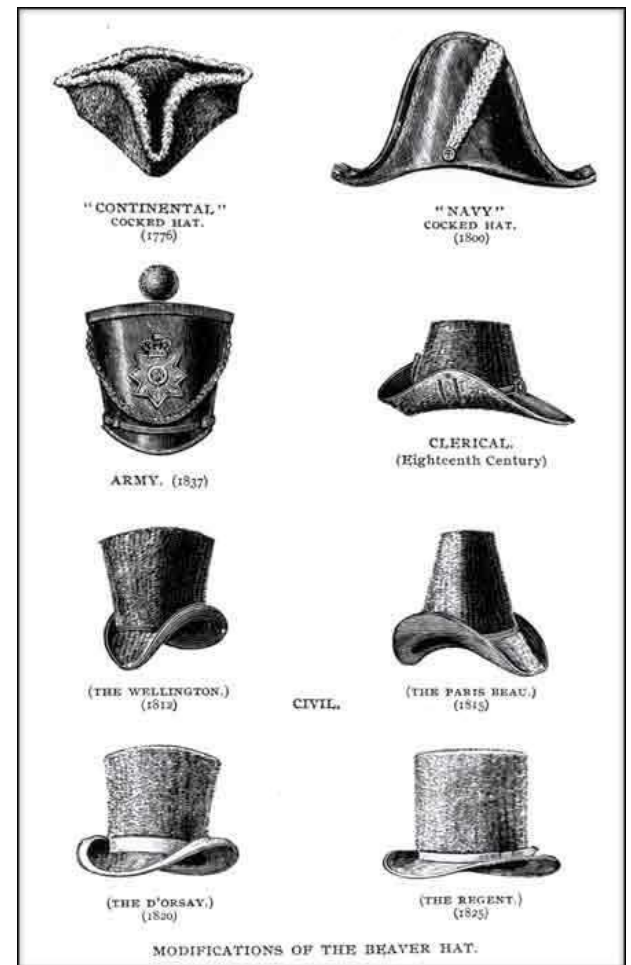

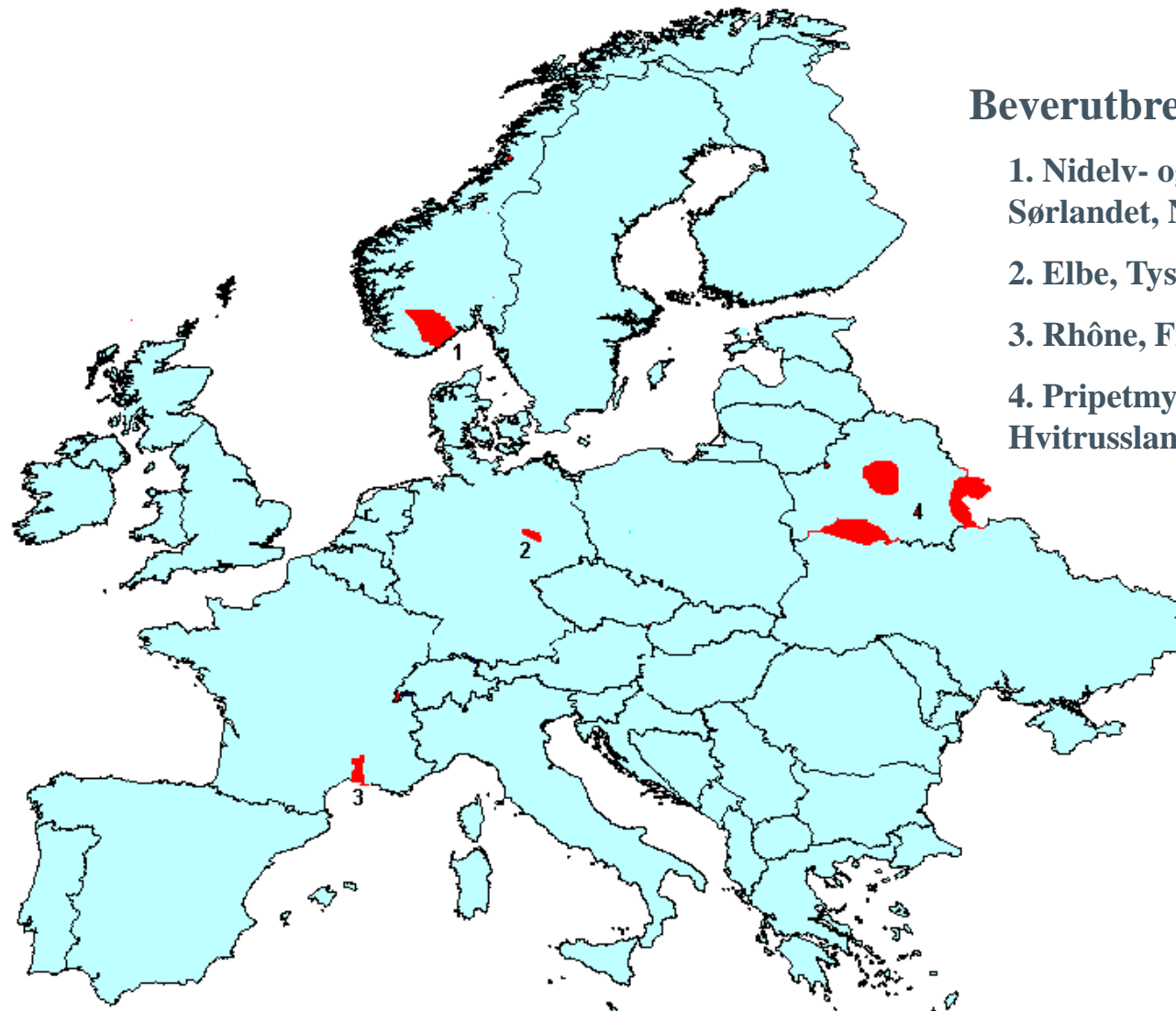
Hann (venstre) og
hunn (høyre)
castoreum- og anal-
kjertler

Bild: Frank Rosell

Bild: Frank Rosell

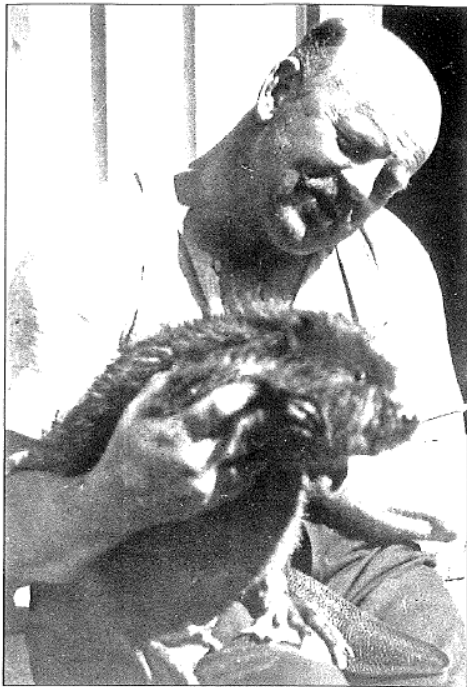

Beverutbredelse omkring 1900

1. Nidelv- og Tovdalsvassdragene, Sørlandet, Norge. 60-120
2. Elbe, Tyskland. <200
3. Rhône, Frankrike. c. 30
4. Pripetmyrene, Hvitrussland/Russland. <400

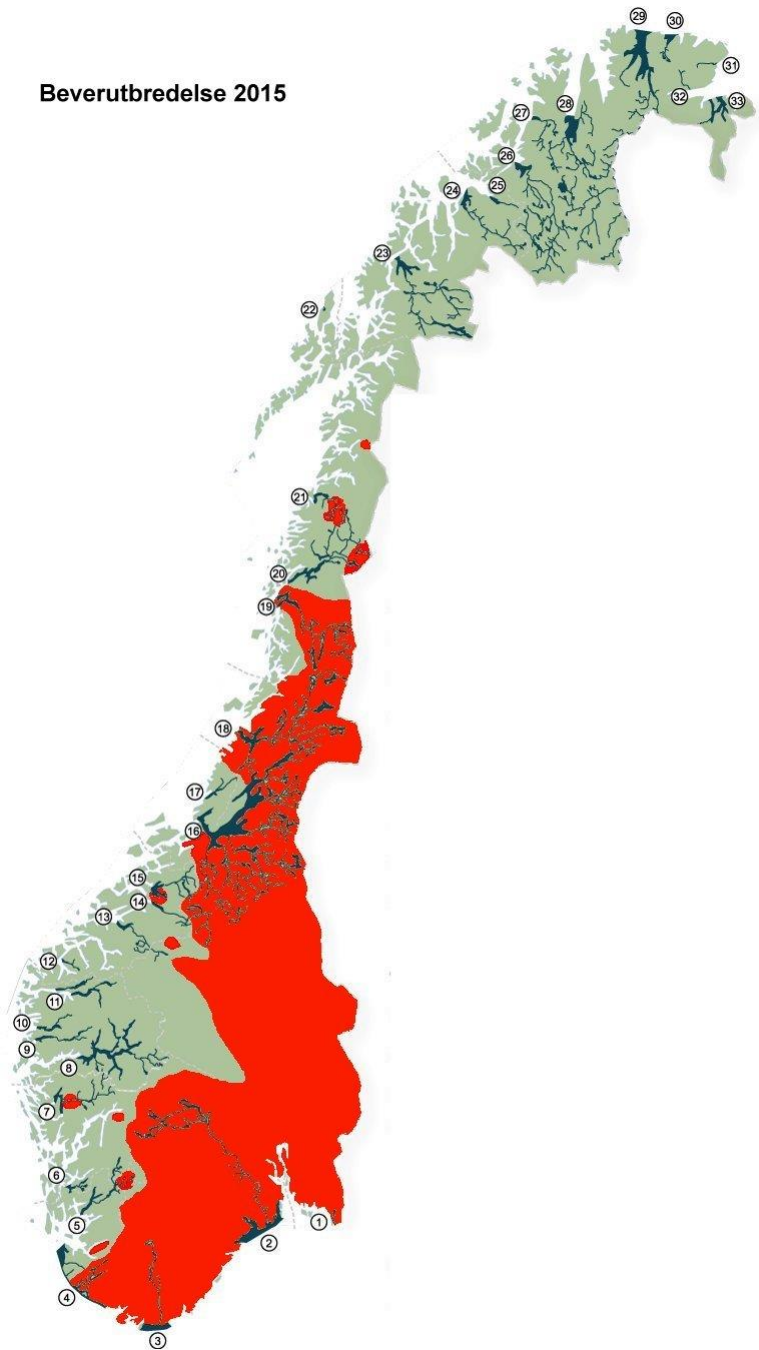
Jakob Aall

Peder Martinius Jensen

- Eidsvollsmannen **Jakob Aall** reddet Nordens siste liten bestand i 1800-tallene, på Nes jernverks eiendom i Åmli, Telemark
- **P.M. Jensen** og **Sigvald Salvesen** fra Åmli var hovedmennene i bevereksport fra Sørlandet, aktiv i perioden 1922-1939. P.M.s sønn **Harald Jensen** tok over fra sin far et stund deretter.
- Bever tatt fra Nidelv- og Tovdalsvassdragene; hovedsakelig Åmli kommune.
- Innenfor Norge ble beverne enten sendt eller fraktet av Jensen selv til utsetninger ulike steder
- Det aller første utsettingen i Norge ble på Songli
- Også utenlands til Sverige, Tyskland, Finland, Latvia, og Polen (gjeninnføringer); samt England, Belgia, Frankrike (til zoologiske hager).
- I etterkrigsperioden (tom 1970-tallene), **Aslak Harstveit** ('beverkongen') ble hovedmannen i bransjen. Bever fra Sørlandet ble satt ut i bl.a. Norge, Tyskland (Bayern), Østerrike, Polen, og Sveits, inkl. 1968-69 utsetninger til Husdalsallmenningen nord for Songli
- I nyere år (2009-), gjeninnføring fra Telemark til Skottland

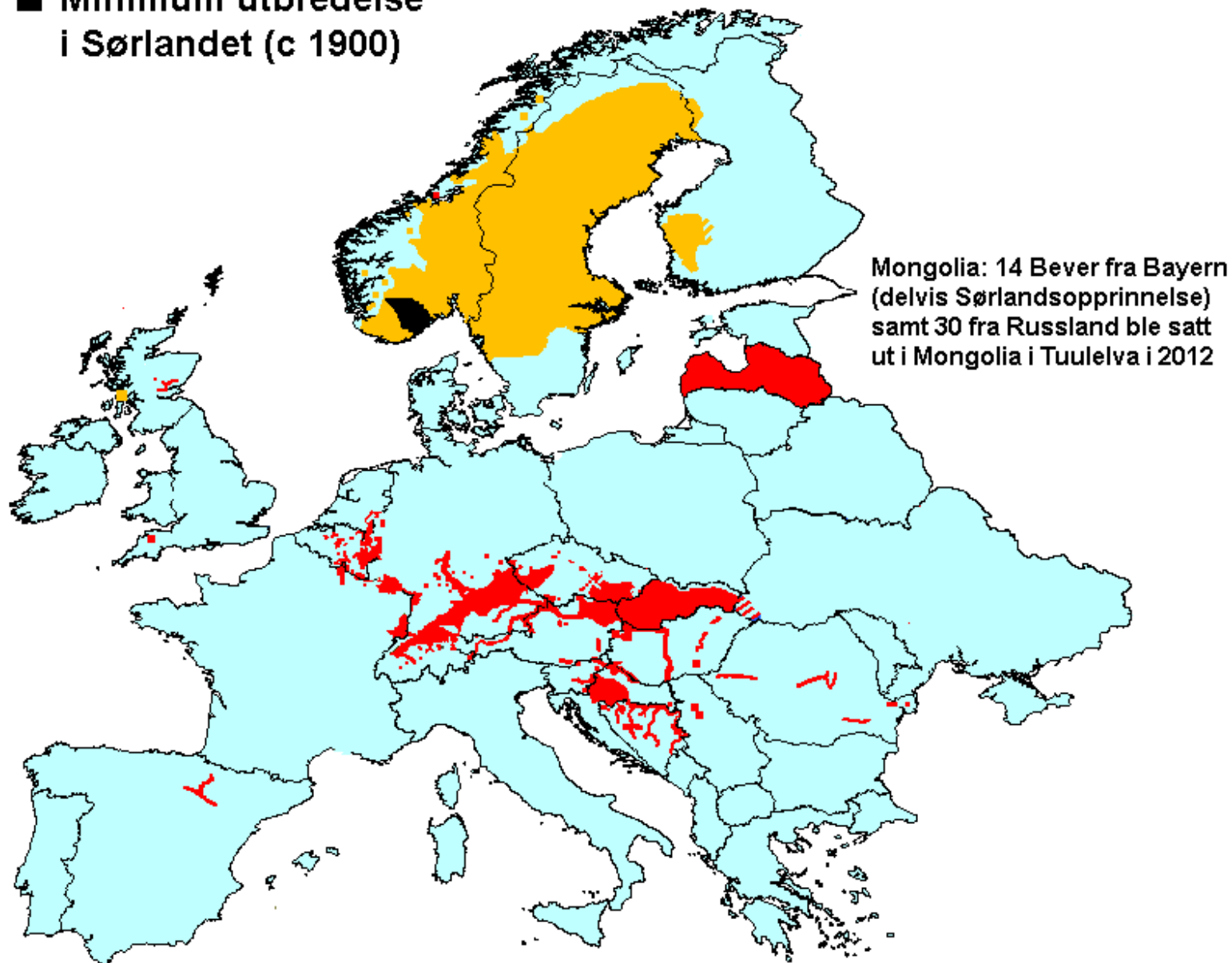
Beverutbredelse 2015

- 1922-65 minst 8 gjeninnføringer, fra Osломarka i sør til Finnmark i nord
- 3 gjeninnføringer 1968-72 i Trøndelag
- Alle brukt bever fra Sørlandet
- Fra 1943; etterkommere av sørlandsk bever utsatt i Sverige spredte seg tilbake til Norge
- Den norske bestanden i dag er beregnet til over 80 000 dyr

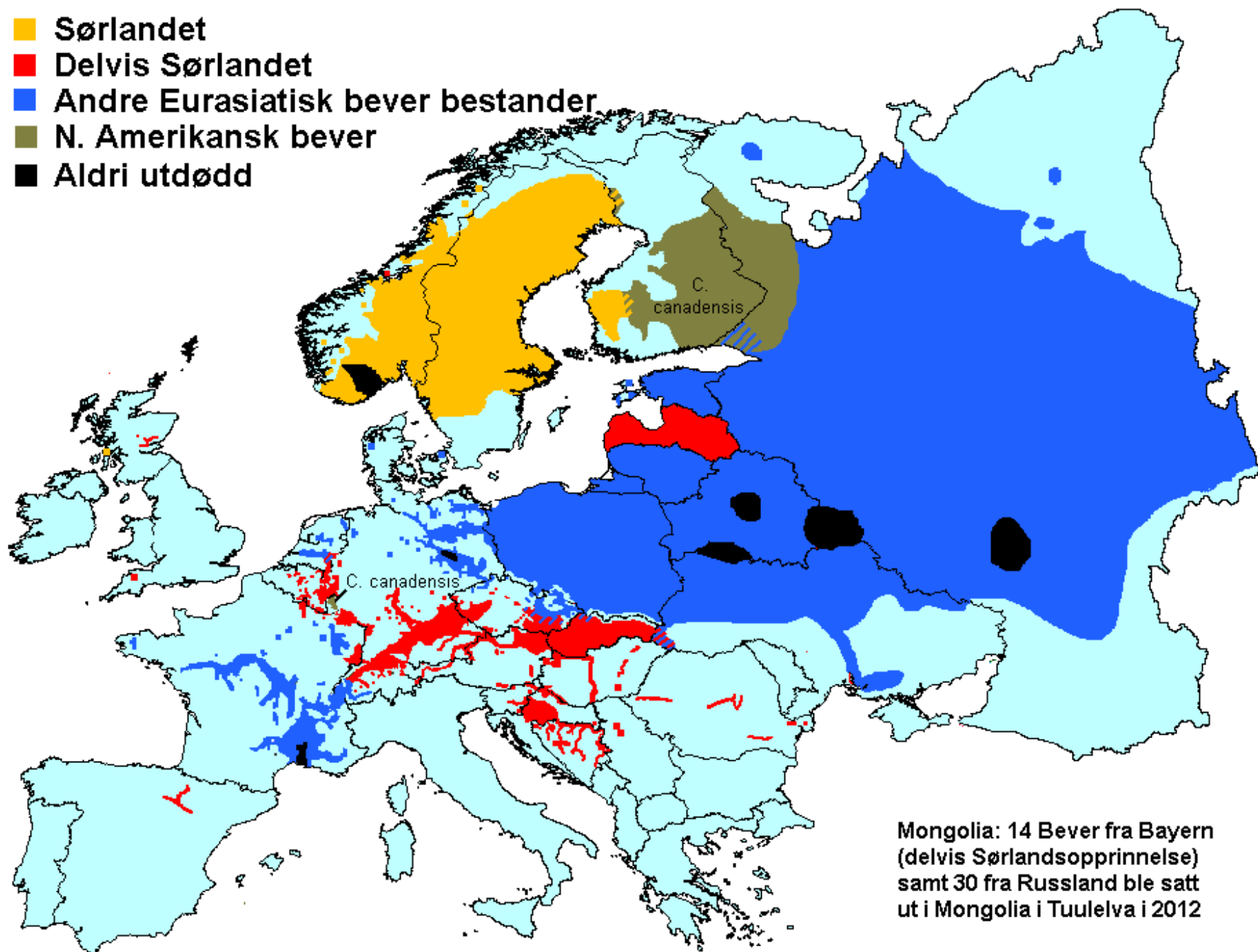
Beverbestander i Europa i 2015 av Sørlandsk og delvis Sørlandsk opprinnelse

- Sørlandet
- Delvis Sørlandet
- Minimum utbredelse i Sørlandet (c 1900)

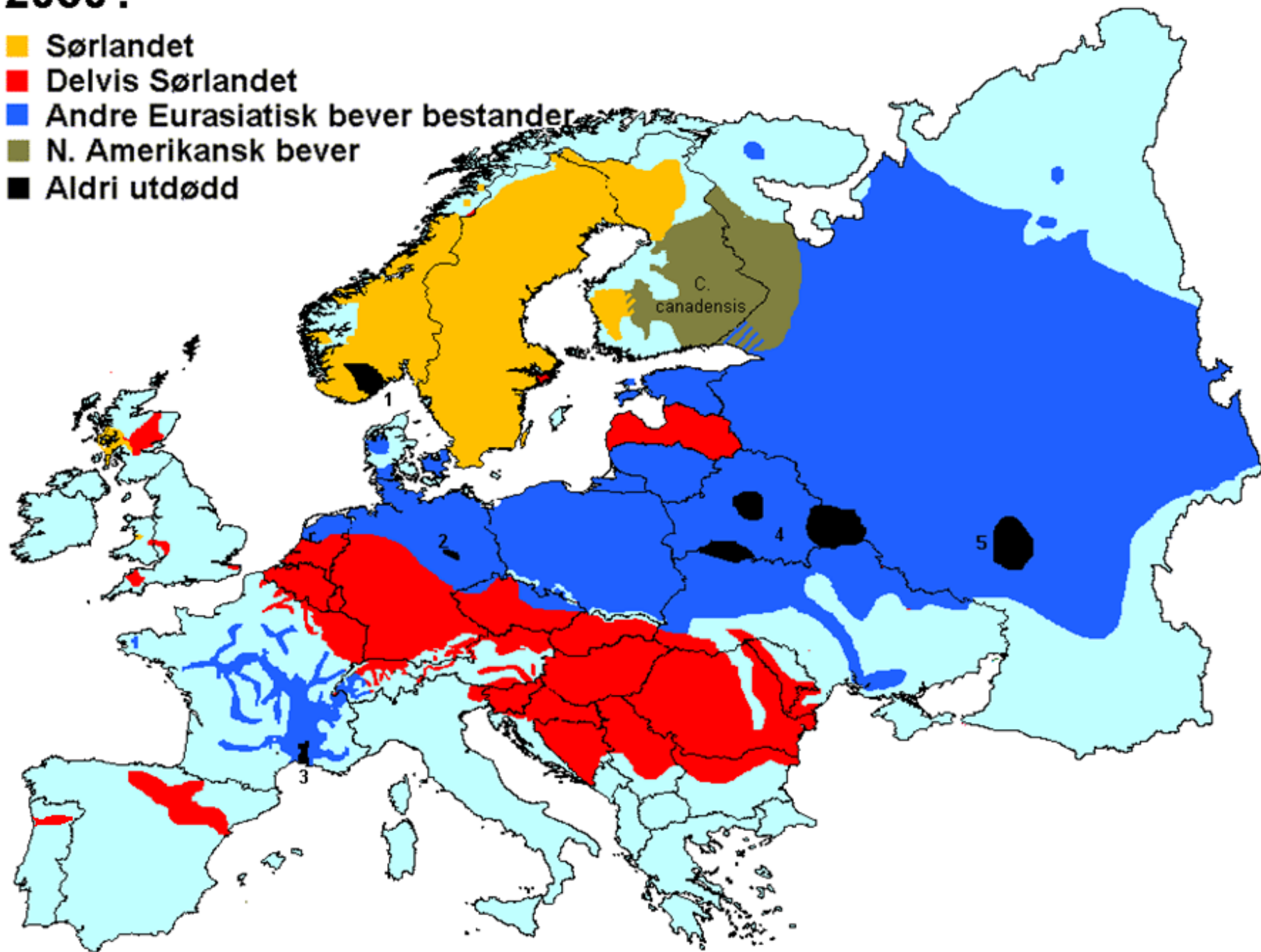
Opprinnelse av moderne beverbestander i Europa

- Sørlandet
- Delvis Sørlandet
- Andre Eurasiatisk bever bestander
- N. Amerikansk bever
- Aldri utdødd

2030?

- Sørlandet
- Delvis Sørlandet
- Andre Eurasiatisk bever bestander
- N. Amerikansk bever
- Aldri utdødd

Utsetting av bever 1926 & 1928, Songli

DSS 1832

Foto: Wisth, Bjarne

Norsk Skogmuseum

DSS 1839

Foto: Wisth, Bjarne

Norsk Skogmuseum

DSS 1836

Foto: Wisth, Bjarne

Norsk Skogmuseum

Bevere til Sognli

Det allerede før saa rike dyreliv paa Sognli har i disse dage faatt en verdifull tilvekst. Et bæverpar født og baarne paa Arendalskanten er utsatt derute og har allerede begynt aa sette bo. Det yrende fugleliv ved Sognsjøen er ogsaa beriket med endel indiske løpeænder. Der er bygget hus for dem og baade de og beverne kommer sikkert til aa trives i disse fredede omgivelser.

Orkdal herredstyre

besluttet i siste mø'e aa opprettholde sine 3 skysstasjoner Fannrem, Eide og Søvasli.

I anledning skattetvisten

mellem Orkdal og Orkanger vedk. Lars Mo's skatt har Orkdal herredstyre billiget at tvisten avgjøres av ligningschefen i Trondhjem og at Orkanger kan ekspedere dokumenterne naar

være noe elendige var at de ene hadde noen ser med hals og paa nærmere hold var at den hadde i aapningen paa kjelen satt saa g var umulig for den ved egen hle ske kraftige anst kua befriet for hvilket kom vel var baade tynnt

Fra Rennebu

meddeles til at skuren er i blir mye og gillt inntørken blir bla slaatten er man som alle steder paa markslaatt.

Beveren ble utryddet i området tidlig på 1800-tallet

Gjeninnført til Songli-eiendom på 1920-tallene av næringslivsmannen C. Thams; nærmeste kjente bestand var da i Telemark.

Publiserte kilder varierer i antall (4 or 6), sted, og år der utslipp skjedde.

Utslipp faktisk i 1926 og 1928.

Første utslipp (et par) i Åmottjønna ved Songli (Skjenaldelva-vassdraget)

Men flyttet ut umiddelbart

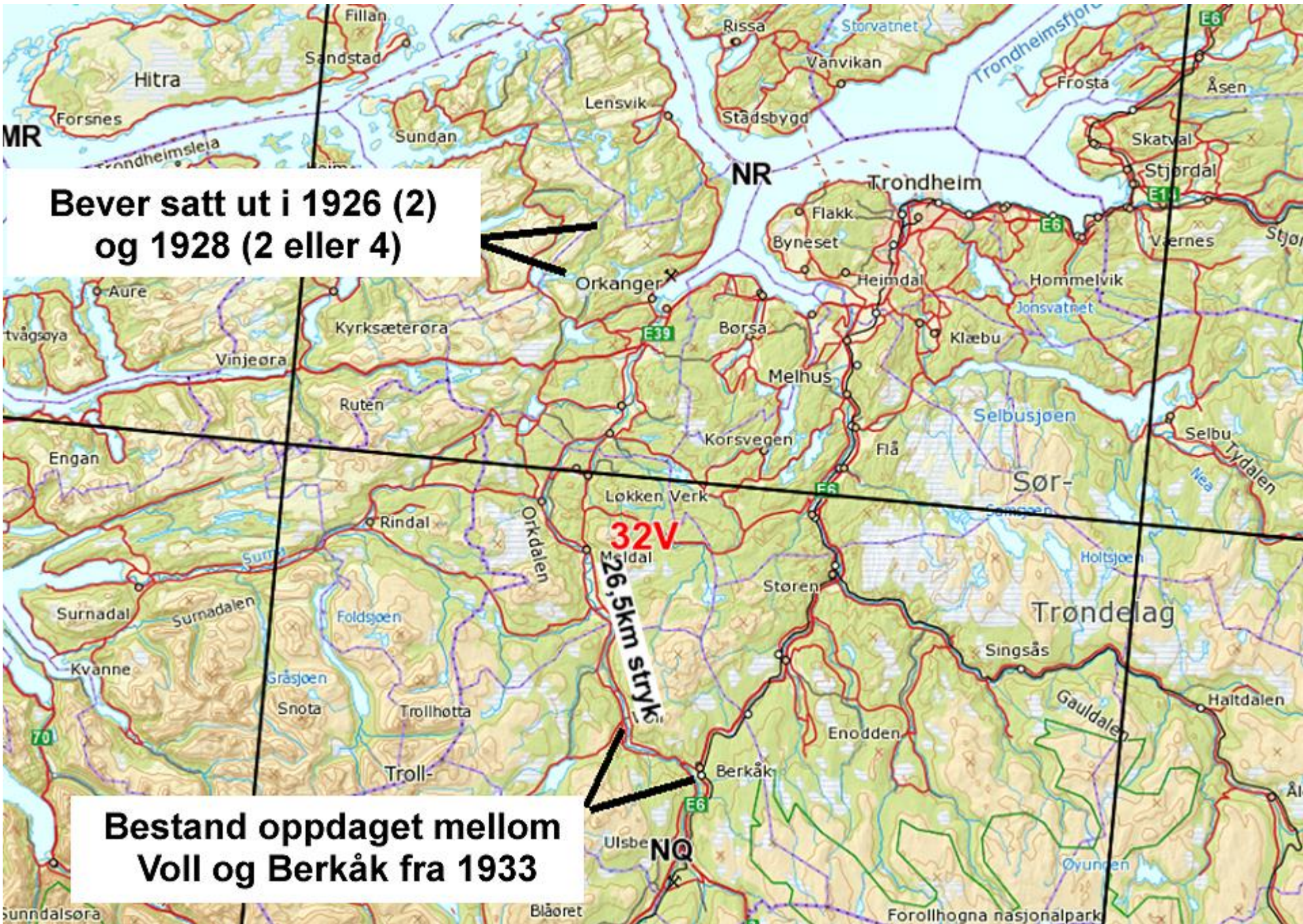
Ett eller to par til på samme sted, i Grytdalen (Bergselva-vassdraget), eller begge to i 1928

Bestanden alltid veldig liten, men spredte seg til Bergselva (dagens revir 16) og til Husdalen (dagens revir 13)

Avisene rapporterer streifdyr flere steder i 20-30 årene

Det siste kjente individ fra Thams-periode utslipp døde i Husdalen i 1961

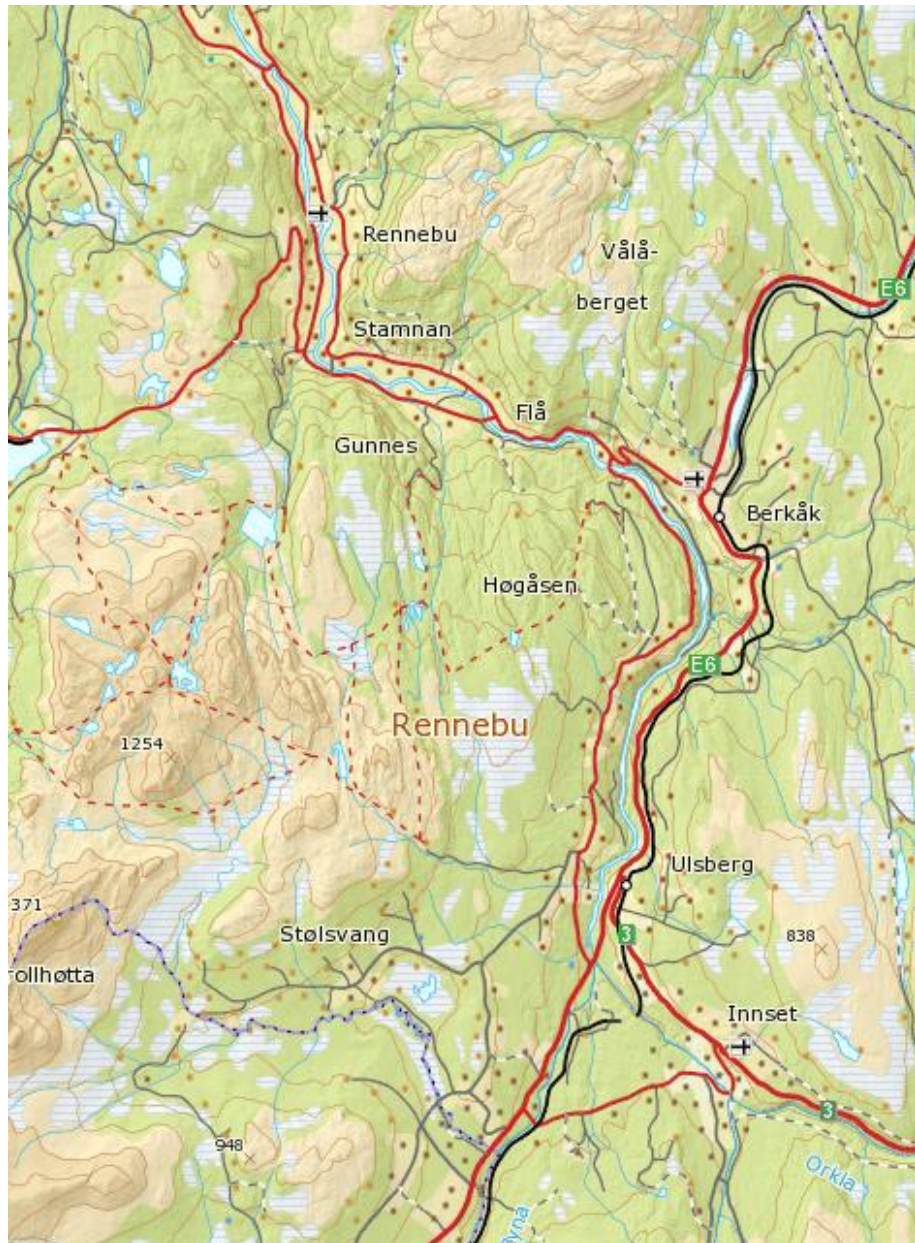
Et kort sidespor....

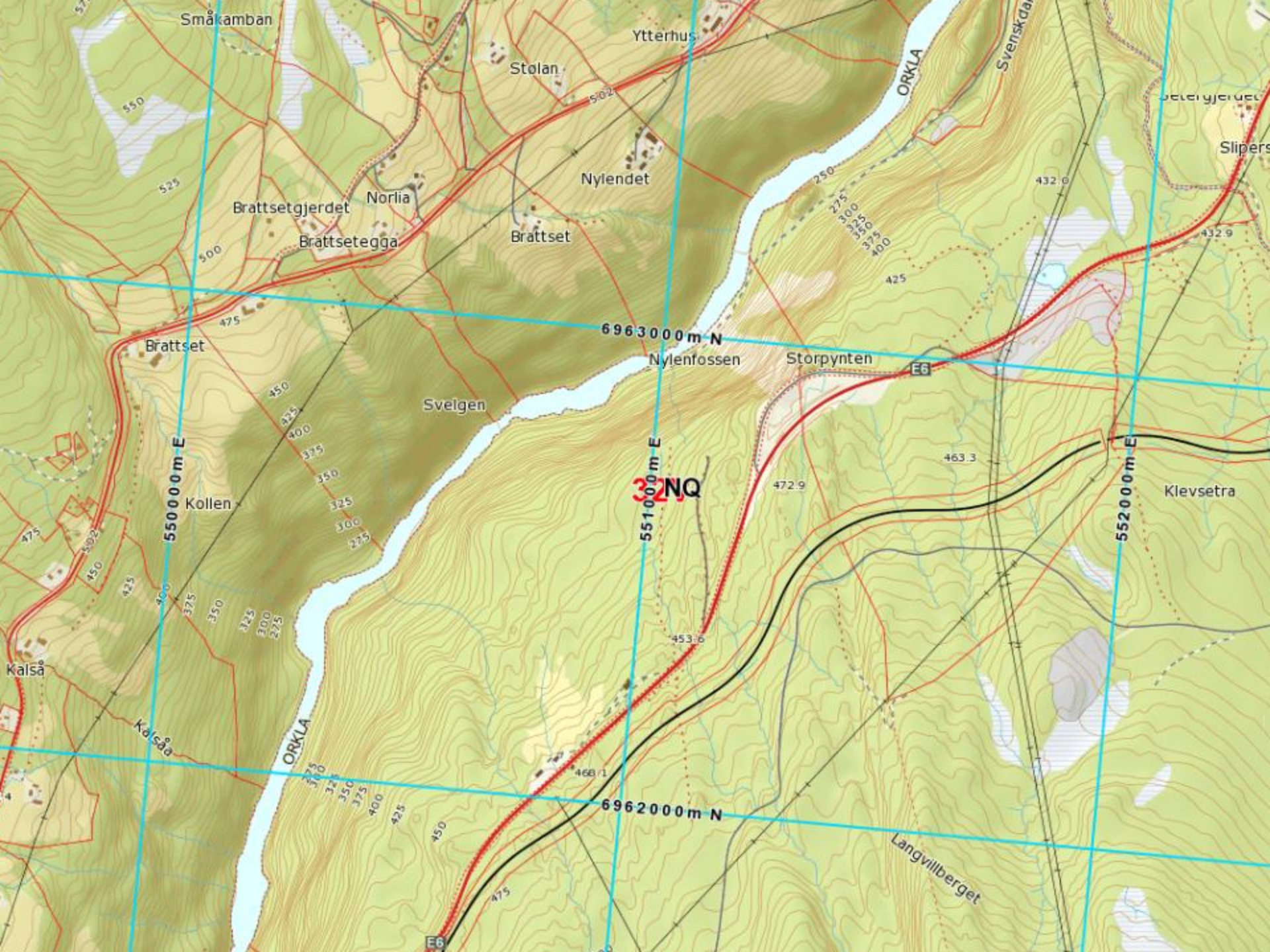
**Bever satt ut i 1926 (2)
og 1928 (2 eller 4)**

**Bestand oppdaget mellom
Voll og Berkåk fra 1933**

32V
26,5 km stykk

Bever ble oppdaget, og etablerte familiegruppe, ved Eggjbakken ved Berkåk på Orklavassdraget i 1933

Tilskrevet en spredning på 85km (korteste vei, med vannskilleovergang; 96km via Orkdalsfjorden) fra Songli 1926 & 28 utslipp (4 eller 6 dyr). Mye av Orkla på veien (26.5km+) er for raskt til å svømme over.

Bever sett, funn av felte trær, samt funn av hytter på den samme elvestrekningen (Berkåk-Voll) i perioden 1933 til tidlig på 1960-tallet

Bever ble igjen betraktet som utryddet i Sør-Trøndelag på midten av 1960 tallet (Myrberget 1967)

Bever ble funnet igjen på den samme elvestrekningen fra 1974

Tilskrevet gjenkolonisering fra gjeninnføringen i Husdalen i 1968-69

Begge disse to koloniseringer virker usannsynlig (men ikke umulig), gitt det vi vet om beverens gjenkoloniseringsmønster. De skal i så fall være de lengste *koloniserings*avstander dokumentert for arten*

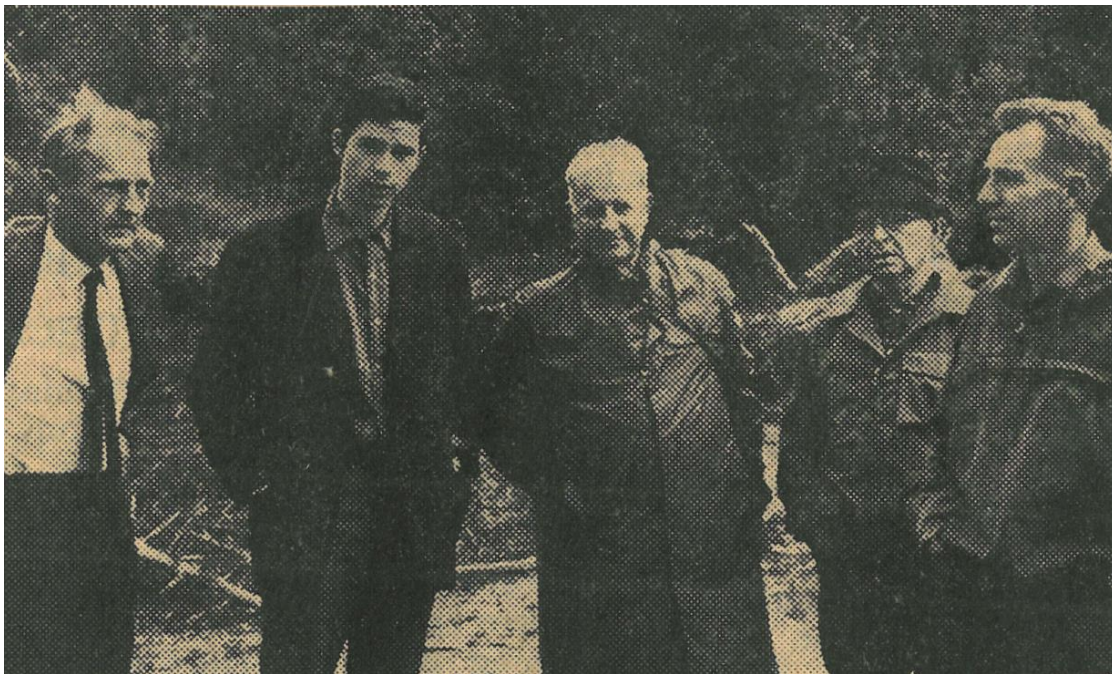
Elvestrekningen ligger like nedstrøms fra en dyp, skogskledd, og utilgjengelig kløft mellom Brattset og Ulsberg, med ca. 18 km vannkant (teoretisk nok for opp til ca. 6 beverfamilier) der bever bor i dag, og ble rapportert av lokalbefolkningen som boende 'i flere år' fra tidlig til midt på 1900-tallet (K.Voll i Torp 2000)

Mulig at disse bevere var resultat av spredning fra en skjult bestand av bever som levde i kløften.

Sannsynlig bestanden fra 1974 er uavbrutt fra bestanden fra 1933-1960-tallet.

* Sverige: 70km (Harman 1995); Loire , Frankrike 80km (Fustec et al 2001)

Tilbake til hovedhistorien.....

Stiftere av dagens beverbestand i Agdenes/Snillfjord/NV Orkdal, venstre-høyre: Kåre Klebo (skogsforvalter); Karl H. Brox; (journalist) Emil M. Carlsen (journalist); Einar Møller (leder, S Trøndelag Naturvernforbund); Einar Hjorthol (sjef, Skogvesenet Sør-Trøndelag). Foto: Orkla-Posten avis, 12 september 1968

*En voksen bever som ble funnet døende (skutt) på Trolla strand ved Trondheim i 1970, var trolig det tredje dyr som ble utsatt i 1969.

Bever satt ut igjen i 1968 (2) og 1969 (3)

Litteraturen varierer på hvor utslippet skjedde, ofte feilaktig påstått på Songli

Faktisk alle 5 dyr satt ut i Snåkkåsdalsbekken i Ingdalselva (Husdalselva) vassdraget

Det samme sted der den siste etterkommeren av 1920-tallets gjeninnføring levde

Dagens bestand i Snillfjord, Agdenes, og NV Orkdal stammer fra denne gjeninnføringen*, med muligens (gjen)innvandrere fra Orklavassdraget fra midt på 1990-tallet

UKE-NYTT

Uavhengig ukeavis

Utgiver og redaktør: Fredrik Jacobsen

Kulturstoff: Emil M. Carlsen

Telefon 351 — Orkanger

Postboks 33, Orkanger — Postgiro nr. 88724

Bankforbindelse: Forretningsbanken, Orkanger

Orkanger, den 7.10.1965

FORRETTIGHET

Karl H. Brox
Munkvoll 7

Herr Karl H. Brox
Munkvoll pr. Trondheim.

.....

Har fått Deres brev, men må meddele at det ingen bever finns i nedre Orkladalen - mens det derimot ennå finns en liten degenerert stamme i øvre delen av dalføret - nærmere bestemt "Svingen" i selve Orkla som ligger under Ytterhusgårdene i Rennebu. Det er alt jeg kan fortelle om den beverstamme minister Thams satte ut på Sognli - første gang i 1924 og andre gangen i 1926. Slippene foregikk i Åmottstjernet under Kokstenen og i selve Grytdalselva. Beveren i Åmottstjernet forlot stedet ganske snart og slo seg ned i det nedenfor liggende vann Våvatnet. Men graver en i grunnen (mosen) langs Åmottjer finner en mange feldte bjørker fra den tida, men ingen hytter eller rester etter slike. Slik også i Grytdalselva som bare viser noen vintertatte bjørkestubber igje Det er beverene fra Åmottstjernet som er de eneste i området

An aerial photograph of a mountainous landscape, likely in a Scandinavian region, showing a dense network of lakes and a complex terrain. The terrain is characterized by steep slopes, ridges, and valleys. The lakes are scattered throughout the landscape, with some larger ones in the lower elevations and smaller ones in the higher elevations. The vegetation is a mix of green and brown, suggesting a forested area with some cleared land. A scale bar in the bottom right corner indicates a distance of 1 km. The text in the center of the image provides information about the placement of beaver dams.

2 bever satt ut 1968>
3 satt ut 1969

1km

Sør-Trøndelag

Orkanger

Politisk tendens: Venstre

-3. SEP. 1968

Bergens Arbeiderblad

Politisk tendens: Arbeiderpartiet
(Se baksiden!)

-5. SEP. 1968

Beveren tok

BEVERPAR på plass i Husdalsalmenningen

Nok et par skal settes ut neste år

Det tok ikke mange sekundene for beverparet som har fått en ny heim i Husdal statsalmenning å akklimatisere seg i Snåkkådalsbekken søndag formiddag da Sør-Trøndelag Naturvern realiserte sin ide om å berike faunaen i statsalmenningen med et beverpar fra Amlø ved Arendal. Straks Aslak Harstveit fra Arendal på ordre fra formannen i naturvernet, kontorsjef Einar H. Møller, Trondheim, og fylkesskogsjef Einar Hjorthol, løsnet låset for buret som beverparet ble transportert i, smalt beverne ut i bekken og forsvant før noen fikk sukk for seg.

Beverne, en hunn på fem år og en hann på seks ble sluppet i samme traktene som den siste beveren i Husdalsalmenningen ble sett for noen år siden, og dersom folk nå vil la dyrene i fred skulle det være håp om å bygge opp en ny beverstamme i traktene. Det er planer om å sette ut enda et beverpar i samme traktene, men det vil i tilfelle ikke skje før neste sommer når man har en

(Forts. 4. side)

Vår medarbeider, Gunnar I. Ustad, fikk foreviget en av beverne før den skjøt som et lyn ut i Snåkkådalsbekken. Dette er den første beveren som er sluppet ut i Husdalsalmenningen.

må ikke bli unødig

Formannen i Sør-Trøndelag Naturvern orienterer der Emil M. Carlson om den videre utvikling i naturvernet.

Jeg
Adre
Natu
tjens
satt
Orke
Je
når
som
derf
tet
1935
beve
Ber

sta
vet
E
vi
des
inn
tra
ald
I
sta
Ell
an
I
vå
be
de
fo
de
sil
se
ve
m
st
m
ut

dalsallr

land—Härjedalen på opp-
 førstkommande søndag er
 følgende spillere nominert: Jan
 Petter Høghagen, Ola Holte og
 Svein Holte, alle Flå, Johan
 Stokkli, Magne Stokkli, Paul
 Hanssen, Arnt Mjøen, Trygve
 Hoel og Anders Oddli, Løkken,
 Inge Landstad, Roar Bye, Geir
 Solbu og Arthur Kjølstad, Orkan-
 ger, Rolf Grytbakk og Edvin
 Tørset, Rindal, og Asbjørn
 Kjelås, Troll.

Husk laksfestivalen

Svorkmo 24.—25. juli

tar posten i
 ungdomsskolen har meldt seg
 bare en søker, og han har bare
 kompetanse som musikk lærer.
 Dette finner skoleinspektøren er
 en for ensidig utdanning, og
 mener derfor at tilsetning bør
 utstå inntil videre.

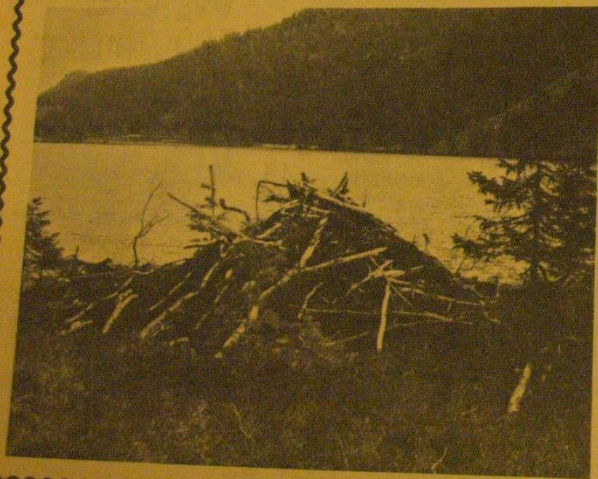
styreleder i Skaun har
 domsskolen i Skaun har
 permisjon fra kommende skole-
 års begynnelse, en permisjon
 som trolig vil strekke seg et godt
 stykke inn i neste kalenderår, har
 skolestyret i Skaun tilsatt første-
 lærer Johan Sødahl som skole-
 bestyrer i den tid Bakken har per-
 misjon. Som ny førstelærer vil
 adjunkt Ole Selnes fungere.

Beveren

Ved EMC

De to beverslipp som ble
 gjort her i distriktet, det
 første i 1968 og det andre i
 1969, synes å ha lyktes. Når
 Snåkkådalsbekken ble brukt
 som slippsted, var det flere
 grunner. For det første fant
 Sognliveren seg til rette
 der gjennom 20 år, for det
 andre ville man utnytte Hus-
 dalselvans vannsystem som
 har et langt strekk av vatn,
 elver og bekker som faktisk

har sin begynnelse i Bjørn-
 dalvatnet og Furtjønnna og
 med brukbare betingelser
 utover Ingdalsmarka til
 Austvatnet, der Øy-bekken
 renner inn i Lennaelva har
 sitt egentlige opphav. For
 det tredje var grunneierne
 langs vassdraget imøte-
 kommende og ga sin til-
 latelse til slippene. Bever-
 hytta som gjengis foto-
 grafisk ligger på et sted som

bører til nevnte vannsystem.
 Den huser f. t. 6 bevere.

Beveren hører til de ur-
 gamle dyreartene i det nord-
 lige Europa. Uvitethet og
 økonomiske hensyn gjorde
 sitt til at den ble jaget og
 drept ognærmestutryddet på
 de fleste steder. Merkelig
 nok har det levd en liten be-
 stand av bever på konti-
 nentet — i Elbe, ikke langt
 fra Magdeburg og i Rhone-
 deltaet. Beveren som lever i
 Bayerns nasjonalpark er
 innplantet fra Norge, slik
 den svenske bever også er.
 Den siste svenske bever ble
 skutt i Frostviken 1871, om-
 trent samtidig som den siste
 finske bever forsvant. Beveren
 som lever i Finland i dag er
 delvis innvandret fra Sovjet-
 Rusland, delvis inn-
 plantet fra Norge. Russland
 har drevet et intenst arbeide
 med utplantninger fra egne
 små beverkolonier som
 fantes bl. a. i det såkalte
 «Hvite-Russland», Ukraina
 og Ural. I dag regnes den
 russiske bestand av bever til
 ca. 20.000 dyr.

At Norge greide å bevare
 sin urgamle beverbestand
 skyldes ene og alene én
 manns forståelse og innsikt.
 Dyrearten var på god vei

mot hel utryddelse i Norge.
 da jernverkseier Jakob Aall
 på Nes Bruk i Telemark tok
 opp arbeidet med å redde
 restene av vår beverstamme
 ved å forby all jakt og fangst
 på bever på de store skog-
 eiendommene som tillå Nes
 Jernverk. Jakob Aall var eier
 av både jernverker og
 skogene. Han levde fra 1775
 til 1844 og var en merkelig
 mann med de forskjelligste
 interesser. Han moderniserte
 jernverksbedriften,
 organiserte en stor hjelpe-
 aksjon under hunger og
 krigsåra omkring 1808, var
 en av Eidsvollsmennene og
 grunnlagsskaperne 1814,
 ivret for unionen med
 Sverige og var av de fremste
 for å skaffe landet et uni-
 versitet i Kristiania. His-
 torisk forfatter og oversetter
 var han også, bl. a. Snorres
 kongesagaer. Hans store
 interesse for å redde bever-
 stammen, ble fulgt opp av en
 statsbestemt fredning av
 dyrearten, som bare få år
 etter kunne vise til en hurtig
 økning og spredning. Med
 tiden kunne en begrenset
 jakt og fangst tillates, og det
 er fra Telemark den nye
 beverstammen er bygget
 opp — ikke bare her i landet,

men også gjennom de nevnte
 utplantninger i Sverige og
 Finland, samt i Balticum

Når uvitethet og økono-
 miske hensyn er nevnt som
 årsaker til artens utryd-
 delse, kan nevnes at det først
 og fremst var den fine bever-
 pelsen og den dyrebare
 bevergjellen som ble dette
 merkelige dyrets ulykkes-
 øde. Bevergjellen betaltess
 med 4—7 riksdaler loddet og
 når en bever vanligvis kunne
 gi opptil 25 lodd — mens
 samtidig er gårdsdrenge
 lønn bare 3—4 daler for året
 — er det lett å forstå hvorfor
 beveren var så ettertraktet.
 At bevergjellen ble så godt
 betalt berodde på uvitethet
 og overtro at bevergjellen
 kunne lindre smerte eller
 kurere sykdommer som til
 eks. fallesyke, forgiftninger
 av alle slag, smerter i ledd
 og muskler, giktsmerter og
 krampe, blodsykdommer,
 tannpine og hodesmerter, ja
 nær sagt alle slags lidelser.
 Denne merkelige medisinen
 — apotekernes castorum (av
 castor som er det latinske
 benevnelse for bever) ble
 landet med brennevin, melk
 og andre drikkesdende vare,
 men også blandet med fett
 og smurt på de syke stedene.

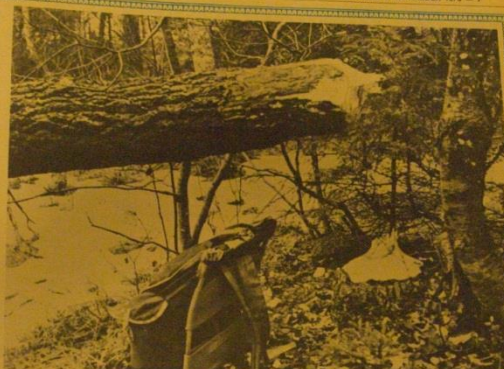
Huf

«Fordomrade
 sier vi og skr
 eller radioen s
 seg et flygel el
 komme et di
 kulturprogram
 muler om nor
 hvordan sven
 ikke å snakke
 som kan sitte
 og se på «W
 «Norsk fjern
 vi og blir op
 søt pike, kun
 smil blunker
 var andre
 misforstå
 kulturstoff
 Nå sitter
 leser, og ik
 denne artik
 til å bli en
 dette også
 finger mot
 synes er av
 verd å le
 potetgull,
 Nei, ikke n
 så absolut
 er noen f
 holder på

november
 SKOPP 10⁹⁵
 49⁵⁰
 23⁷⁵
 158⁰⁰
 6⁹⁰
 36⁵⁰
 29⁷⁵
 7⁵⁰
 16³⁰
 4⁷⁵
 10⁹⁰
 4⁵⁰
 4⁴⁵
 31⁶⁰

TORS DAG 4. NOVEMBER 1973 - 7

Et stort ospetre er her felt av beveren

Husdalsbeveren har rømt til 100 år gammel beverplass

beveren bare nå og da gjennom - sommeren forsyner seg av skogen eller rører den av noe betydning da dens fæde på den tid for det meste er tynne seljekvister og

bunnpilanter langs sjø og elvdrag. En viss pelling har man hatt, og mange observasjoner gjort på forskjellige steder både nær og fjært fra slippstedene i Husdalsvas-

draget, men uten at en med bestemte kunne få noen mening om hvor dyra på ny ville slå seg til ro for vinteren. Det kunne bare hæsten fortelle oss og derfor har vi ventet på

visse vink fra marktravere og flere grunneiere som har fått besøk av dyranen på sine eiendommer.

Nå har sannsynligvis medt seg og som ventet har vi fått helt klare opplysninger om dyras bevegelse og nyetableringer hittil tre stier. Et interessant og viktig moment er at dyra har slått seg ned hos positive, naturlige grunnere, som selv sagt er den beste garanti for at dyra får være i fred. Det er vi meget taktsamme for, og derfor er disse enda som her aktivt, en appell og en oppfordring til den eller de som treffer på en slik stabil beverkoloni i en eller annen og vitsetlig skog - om å vise toleranse og forståelse. Det må ikke på noen måte forsøkes å legge hindringer i veien for dyranens opphold, og at det kan harse ro og stillhet på stedet.

Vi viser i dag et par-tre bilder fra en av de nye beverplassene i Orkdalskjøen. Det mest interessante ved denne beverplassen, er at dyra har funnet fram til et sted hvor Forts. siste side

Tekst: EMC
 Fotos: GIU

Endel av beverdemningen

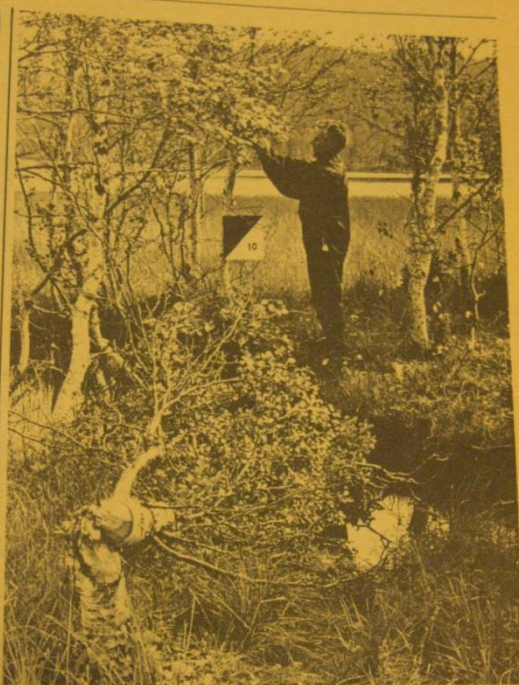

Trøndelag
 nytt om
 NAVN

TORS DAG 24. AUGUST 1972 - 3

Telefon sentralbord 80 150

e
 e Grøtan, Orkanger,
 finn Husdal, Geita-
 Måhlen, Orkanger
 ingstad, Selbekken.
 for
 rer John Arne
 Børsa, og ekspedi-
 junvor Svergvold,
 igurd Semundset,
 Asbjørg Holte.

Her er det formannen i Orkanger IF, Olav Gravråk, som henger opp en post ved..... ja, det får de ivrige orienterere selv finne ut.

år
 s, Kyrksæterøra,
 dag 25. august.
 år
 n, Heimsjø, fyller
 4. august.
 år
 Magøy, fyller 70
 august.
 esmo, Orkanger,
 sdag 24. august.
 rkanger, fyller 70
 gust.

Ny runde med O-trim

n, Krokstadøra,
 dag 24. august.
 Fannrem, fyller
 august.
 e Berg, Krok-
 fredag 25. au-

Orienteringsavdelinga i Orkan-
 ger Idrettsforening akter åpen-
 bart ikke å hvile på sine laurbær.
 Vårens O-trim i Ulvåsmarka ble
 gang er postene satt ut i traktene
 rundt Fjellkjøen. Kartene er
 sendt ut til de som har bestilt,

men formannen i o-avdelinga,
 Arnfinn Sæthre, sier til ST at det
 ennå er noen få kart som ikke er
 distribuert, av forskjellige års-
 saker. Hvis det skulle være noen
 som ikke har fått kart er det altså
 bare å henvende seg til Sæthre.
 Den nye løypa ligger i natur-
 Forts. siste side.

som har vært
 år oppbevart i
 aktuelle interes-
 dem. Senere
 til å svære

Bjørnbekken, Svorkdalen

Fjellkjøsvatnet

www.nina.no

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
25	18	Eklisøya/Kvåløy	Orkdal	24.11.2005	Jordhule	V	Uaktiv	V	JA	32	538300	7012369	538300	7012369	No signs of activity - at any time in recent past
26	19	Fannrem bru	Orkdal	14.11.2005	Kvisthytte	V	Kvisthytte	V	JA	32	540034	7015198	540034	7015198	Active- many recently felled trees and lodge in
27	20	Vollen	Orkdal	28.10.2005	Jordhytte	V	Kvisthytte	V	JA	32	540506	7016609	540400	7016400	No signs of activity - but lodge icebound with c
28	21	Trettøya	Orkdal	17.11.2005	Jordhytte	V	Jordhule	V	JA	32	541219	7017882	541300	7018200	Active - many felled saplings on snow along U
29	22	Follobekken	Orkdal	18.11.2005	Jordhule		Jordhule		JA	32	542115	7017100	542115	7017100	Active - mature birch just below bridge at 4221
30	23	Husdalsvatnet	Orkdal	11.11.2005	Kvisthytte		Uaktiv		JA	32	543160	7025841	543160	7025841	No signs of activity - all felled trees and saplin
31	24	Songlia	Orkdal	14.11.2005	Kvisthytte	N	Jordhytte	S	JA	32	532486	7022185	532486	7022185	Active - freshly chewed twigs on snow, lodge c
32	25	Svorkmyran	Orkdal	15.11.2005	Jordhule?		Jordhule		JA	32	530417	7013304	530417	7013400	Active - number of felled birch saplings with sh
33	26	Munktjønn	Orkdal	15.11.2005	Kvisthytte		Uaktiv		JA	32	534900	7015916	534900	7015916	No signs of activity - dam long gone and food
34	27	Sika	Orkdal	15.11.2005	Kvisthytte		Kvisthytte		JA	32	533765	7013200	533765	7013200	Active - newly felled birch near lodge, chewed
35	28	Bjørbekken Nedre	Orkdal	15.11.2005	Jordhule		Jordhule		JA	32	530239	7011624	530239	7011624	Active - newly felled birch sapling in stream at
36	29	Vorma	Orkdal	16.11.2005	Kvisthytte		Kvisthytte		JA	32	532414	7007894	532414	7007894	Active - newly felled large birch oozing sap 32
37	30	Blåsno	Orkdal	18.01.2006	Kvisthytte	Ø	Kvisthytte	Ø	JA	32	540126	7014424	540126	7014424	Active - recently cut twigs in beaver pasture be
38	31	Nåvårdalen/Minnesmerket	Rennebu	26.10.2005	Ferskeknag		Uaktiv			32	558049	6952459	558049	6952459	
39	32	Aunan	Rennebu	02.11.2005	Jordhytte	V	Uaktiv	V	NEI	32	539100	6978600	539100	6978600	
40	33	Grut	Meldal	04.11.2005	Jordhytte	Ø	Uaktiv	Ø	NEI	32	539449	6983620	539449	6983620	
41	34	Snoen	Meldal	04.11.2005	Jordhytte	Ø	Uaktiv	Ø	NEI	32	536821	6986043	536821	6986043	
42	35	Syrstad	Meldal	04.11.2005	Jordhytte	V	Uaktiv	V	NEI	32	536500	6989600	536500	6989600	
43	36	Granmo	Meldal	07.11.2005	Jordhytte	Ø	Uaktiv	Ø	NEI	32	530694	6997974	530694	6997974	
44	37	Steinhaugen	Orkdal	14.11.2005	Jordhytte	Ø	Uaktiv	Ø	?	32	538835	7011932	538835	7011932	
45	38	Hyllbekken, Gangåsvatnet	Orkdal	10.11.2005	Jordhytte	N	Jordhytte	N	JA	32	531210	7017384	531210	7017384	Active- freshly chewed twigs on snow at old m
46	39	Bjørbekken Øvre	Orkdal	15.11.2005	Kvisthytte		Uaktiv		NEI	32	530421	7010156	530421	7010156	
47	40	Dørdalsvatnet	Orkdal	29.05.2008	Kvisthytte		Kvisthytte	N	JA	32	535200	7016355	535200	7016355	Active - lake icebound but freshly-cut twig (spr
48	41	Gagnåsvatnet bru	Orkdal	29.05.2008	Jordhule		Uaktiv		JA	32	535300	7017800	535300	7017800	No signs of activity - felled trees mainly old; or
49	42	Songa Trolldalen	Orkdal	20.11.2008	Jordhule	Ø	Jordhule	Ø	JA	32	533500	7020200	533500	7020200	Active - freshly chewed twigs on snow. Dam b
50	43	Frostadbekken	Agdenes	01.01.2000			Uaktiv		JA	32	537500	7040300	537500	7040300	No signs of activity - lodge very large, adjacen
51	44	Ausetsætra, Berg	Snillfjord	01.01.2000	Jordhule	S	Jordhule	S	JA	32	532300	7031800	532300	7031800	Active - freshly chewed twigs and part-felled bi
52	45	Oevre Heggstadsaetervatnet	Snillfjord	01.01.2000	Jordhytte	Ø	Jordhytte	Ø	JA	32	513757	7029845	513757	7029845	Active - freshly cut twigs on side of loch annd
53	46	Saghaugen, Berg	Snillfjord	13.04.2009	Jordhule?		Uaktiv		NEI	32	528700	7032300	528700	7032300	No signs of activity - many old felled and part
54	47	Ausetøya, Berg	Snillfjord	13.04.2009	Jordhule?		Jordhule		?	32	533300	7030700	533300	7030700	Status uncertain - good to very good habitat, a

Undersøkelse 2010-2011

- Historisk data fascinerende men ufullstendig
- Tilfeldig datainnsamling interessant men usystematisk
- I 2010-2011 all elvebredd og innsjøer egnet for beverbosetelse i området undersøkt for tegn av bever tilstedeværelse
- Mål å lokalisere alle etablerte og forlatt revir og lete etter tegn av streifdyr.
- Det fleste egnet steder er bare stor nok for en familiegruppe.
- Periodiske gjenundersøkelser planlagt
- Tips velkommen!

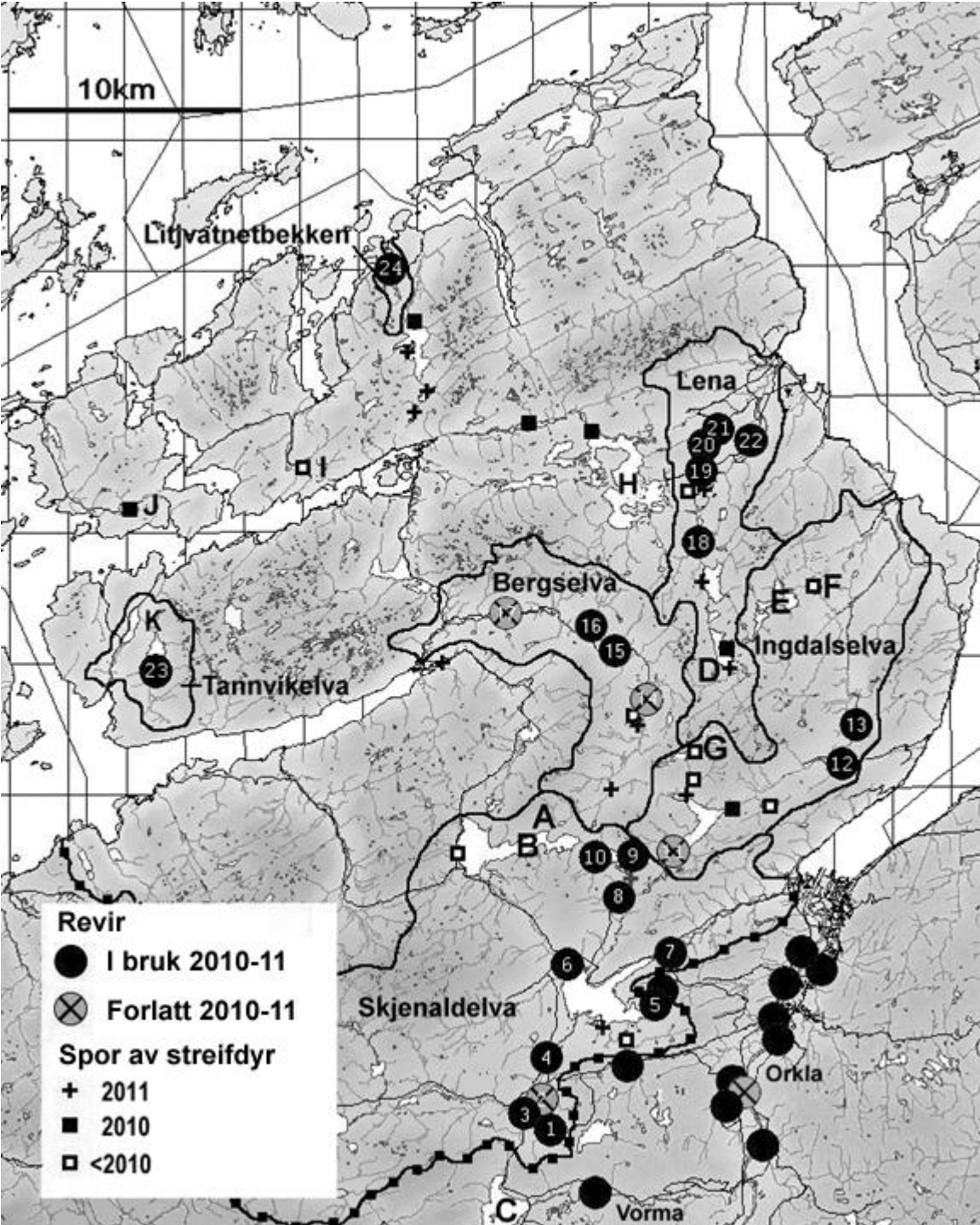

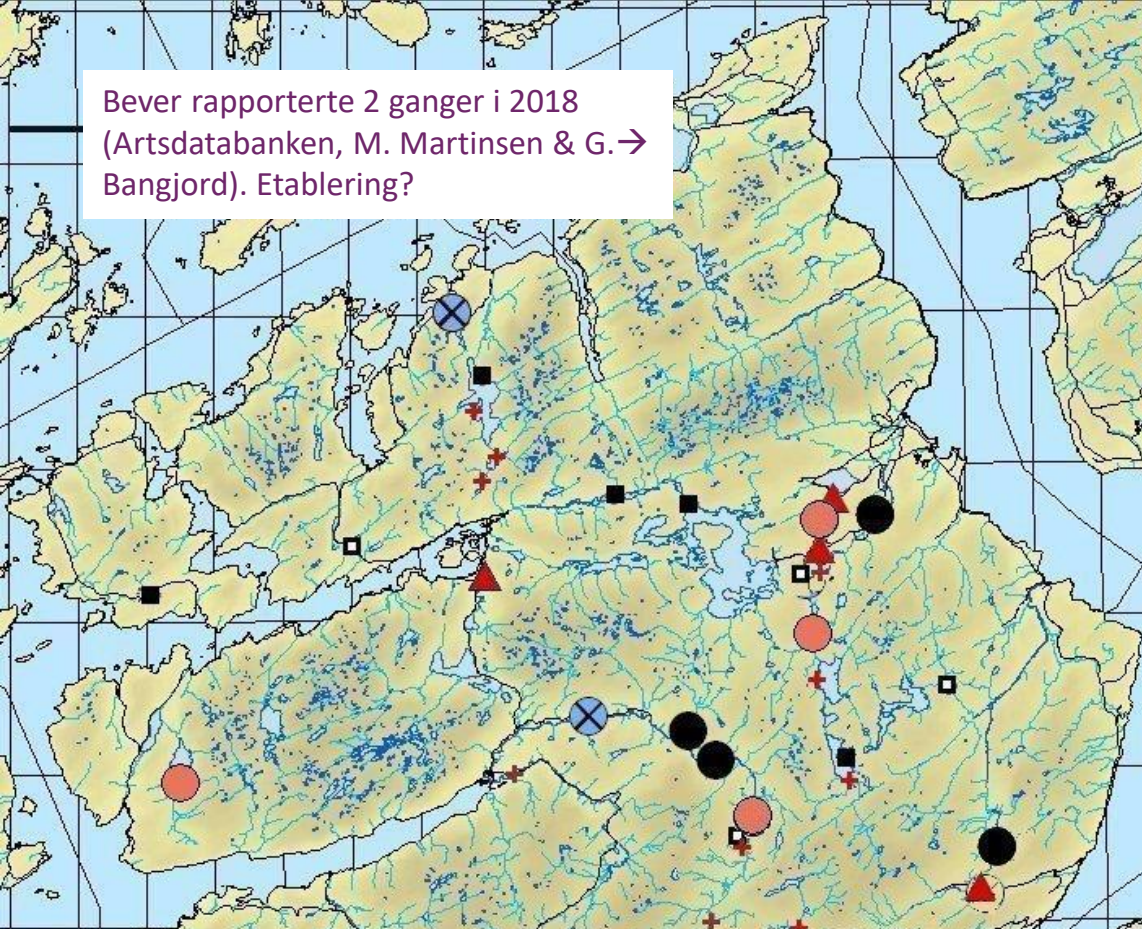

- 5 bever satt ut i revir 13 i 1968-69
- 43 år etterpå, 20 okkuperte revir samt fire forlatte revir
- Vi vet at noen revir er blitt forlatt og gjenokkupert flere ganger
- I bare 4 vassdrag har bever fast tilhold, til tross for at mange andre har egnede habitater.
- To andre vassdrag har enkelte revir okkuperte. Begge to ble okkupert relativt nylig, er fjernt fra okkuperte vassdrag, og kan nåes bare med å gå over flere vassdragsskiller, svømme gjennom saltvann, eller begge deler.
- Ingen bever kjennes fra NØ fra studieområdet (Fosen), til SV (Hemne), eller på øyene.
- Omfattende tegn av streifdyr både i bebodde og ubebodde vassdrag
- Noen vandringer skjer nesten sikkert gjennom saltvann
- Ikke noe tegn til uparet fastboende bever. Uparete dyr som overvintrer et sted *ser ut* til å vandre videre neste vår (men dette trenger bekreftelse).

Bever rapporterte 2 ganger i 2018
(Artsdatabanken, M. Martinsen & G. →
Bangjord). Etablering?

Oppdatering 2017
(NB ikke fra systematisk
taksering!)

Ny takseringsrund
planlegges nå at Songli
er igjen tilgjengelig....

Tips velkommen!

Åmottjønnå – gjenokkupert etter 90 år! >

Sammendrag

- Nordvest Orkland kommune (tidligere Agdenes, Snillfjord og nordvest Orkdal kommuner) omfatter en halvøy på ca. 1060km²
- Områder egnet til bever bosettelse finnes stort sett som isolerte flekker
- Gjeninnføringen 1926 & 1928 på Songli eiendommen ble til en bestand som død ut i 1961
- Dagens beverbestand ble etablert fra 5 dyr satt ut på ett sted i Husdalen i 1968-69; (gjen)innvandring fra Orkla er mulig fra senere på 1990-tallet
- 20 okkuperte og 4 forlatte revir i 2011
- Eller omtrent 80 individer i revir, med streifdyr i tillegg
- Bever har klart å etablere fast tilhold i bare 4 vassdrag (inkludert vassdraget der de ble satt ut) i løpet av 43 år; enkle revir i to andre
- Tegn på omfattende vandring i både okkuperte og uokkuperte vassdrag
- Mønsteret tyder på spredning over land mellom vassdrag, og gjennom saltvann
- Videre feltarbeid planlegges å følge med beverens gjenerobring av halvøya

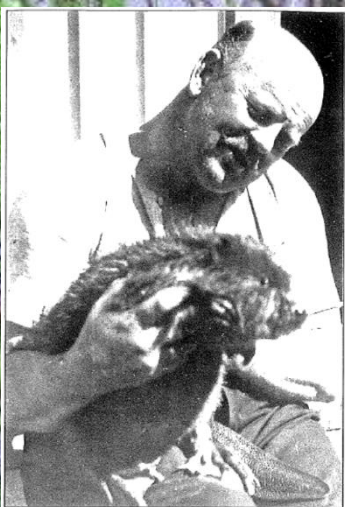
- Halley, D.J.; Teurlings, I.; Welsh, H. & Taylor, C. *i trykk*. Distribution and patterns of spread of recolonising Eurasian beavers (*Castor fiber* Linnaeus 1758) in fragmented habitat, Agdenes peninsula, Norway. *Fauna norvegica* (Open Access journal).

Takk til:

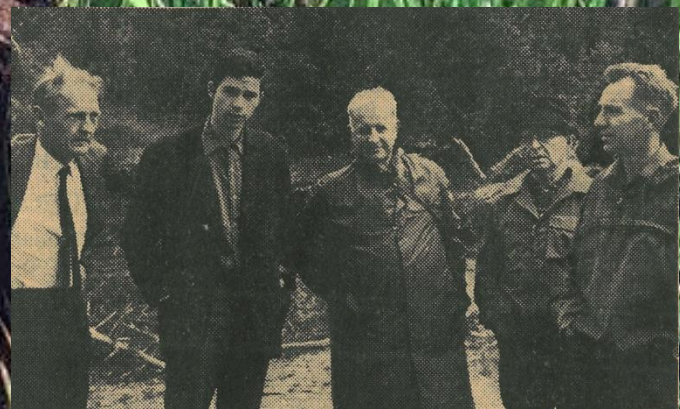
Göran Hartman, Howard Parker, Frank Rosell, Gerhard Schwab, & Tonje Ramse Trædal

..Jakob Aall, som reddet Nordens siste beverbestand i Telemark

... P.M. Jensen, S. Salvesen, H. Jensen og A. Harstveit fra Åmli, 'farene' til Nordens, og mye av Europas, beverbestand

..og Kåre Klebo; Karl H. Brox; Emil M. Carlsen ; Einar Møller; & Einar Hjorthol, 'farene' til beverbestanden i Orkland